

Oprac. Joanna Uramowska.

Zawartość teczki pt. „Cmentarz Ewangelicki ul Harcerska 2 nr miejski 1749”. Akta Miasta Kalisza syg. 507 Archiwum Państwowe w Kaliszu.

T: Cmentarz Ewangelicko- augsburski w Kaliszu. Rodowód posesji

Nabywca:

1. Rząd Królestwa Polskiego. Data ani wartość posesji nie znana.
2. Karol Felkel. Nabył 5 września 1822 r. za sumę 4294 zł.
3. Józef Miller. Zakupił 11 grudnia 1830 r. za sumę 3288 zł.
4. Szczepan Miller. Otrzymał w spadku po ojcu 13 września 1834 r.
5. Gmina Ewangelicka w Kaliszu. Wylicytowana za 2925 zł dnia 9 stycznia 1836 r. Możliwe jest też odczytanie tych dat jako 1922, 1930, 1934, 1936.

Przestrzeń hipoteczna 2000 ł (łanów?).

Wyjaśnienie. (oprac. Maciej Błachowicz) Chodzi tu o posesję nr 585 znajdującą się przy cmentarzu na ulicy Harcerskiej. Tutaj znajdowały się zabudowania cmentarne domek grabarza, cmentarna kaplica oraz zabudowania gospodarcze np. stajnia z karawanem. Teren wg. Stanisława Małyszki został zakupiony w 1836 r. od Dawida Schnerra identyczna jest suma za którą teren zakupiono 2925 zł (za Akta Parafii Ewangelicko – Augsburgskiej Dokumenta i inne dowody własności, praw i przywilejów kościelnych – ksero w zbiorach parafii. Zobacz Małyszko Stanisław, Zabytkowe cmentarze przy Rogatce w Kaliszu, Kalisz 2003, s. 86.

Teren ten znajduje się na ulicy Harcerskiej koło cmentarza przy narożnej kamienicy (ul. Widok) po zabudowaniach nie ma już śladu. Zostały prawdopodobnie rozebrane zaraz po II Wojnie Światowej. W ich miejscu znajduje się obecnie skwerek.

T: Problem z otynkowaniem muru cmentarza

1 czerwca 1928 r. Magistrat miasta Kalisza wzywa listownie Zarząd Dozoru Ewangelickiego w Kaliszu ul. Niecała 8 do otynkowania ogrodzenia cmentarza przy ulicy Górnośląskiej w terminie 14 dni.

Tego samego dnia Magistrat miasta Kalisza prosi na piśmie Komisariat Policji Państwowej w Kaliszu o dopilnowanie, aby Dozór Ewangelicki natychmiast przystąpił do otynkowania ogrodzenia cmentarza. Uzasadnieniem tej decyzji jest zamieszczone w tym liście rozporządzenie władz państwowych: „Do dnia 1-go listopada r. b. prosi się, aby został bezwzględnie dokonany w miastach remont budynków, które wskutek zaniedbania zagrażają bezpieczeństwu osobistemu lub publicznemu, szkodzi na zdrowie mieszkańców lub szpecą ulice i place publiczne.”

Akta miejskie stwierdzają iż, 21-go lipca 1928 r. sprawa otynkowania muru cmentarza ewangelickiego została pomyślnie zakończona.

Do gminy ewangelickiej dnia 10 lutego przesłano następujący protokół: „8 lutego 1938 r. Komisja Lotna w składzie Kierownika Wydziału Technicznego Zarządu Miejskiego w Kaliszu, przedstawiciela Komisariatu Policji Państwowej, przy asyście protokolanta badała stan posesji

położonej przy ulicy Harcerskiej 2, stanowiącej własność Parafii Ewangelickiej, siedziba ul. Bronisława Pierackiego 10 i orzekła co następuje:

-Stan nieruchomości uchybia przepisom w utrzymaniu posesji po myśli art. 377 prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 r., wobec czego postanowiono wezwać właściciela posesji do wykonania następujących robót:

1. postawienia nowego estetycznego parkanu z desek heblowanych pomalowanych na kolor zielony farbą olejną, który okala posesję grabarza;
2. zewnętrznego otynkowania od strony ulicy Harcerskiej całej długości parkanu murowanego okalającego cmentarz.

15 kwietnia 1938 r. Rada Kościelna parafii Ewangelicko- augsburskiej w Kaliszu wysłała do prezydenta miasta Kalisza prośbę o łaskawe wyjednanie odroczenia robót do roku 1939. Umotywowanie: „zupełne wyczerpanie niewielkich sum przewidzianych w etacie parafii na remonty, a także wyczerpaniem ofiarności parafian. W roku 1937 zmuszeni byliśmy odrestaurować wnętrze i częściowo dach kościoła kosztem 12 000 zł. Odpowiedzialna za to jest nieliczna grupa parafian, składająca się przeważnie z ludzi niezamożnych.

10 maja 1938 r. parafia ewangelicka otrzymała odpowiedź następującą:
„Prośba nie może być uwzględniona z powodu położenia cmentarza przy arterii komunikacyjnej oraz podjętej akcji mającej na celu podniesienie wyglądu zewnętrznego miasta.”

Raport z dnia 20 lutego 1939 r. stwierdza, iż zewnętrzne otynkowanie murowanego parkanu okalającego cmentarz zostało wykonane, postawienie nowego parkanu przed posesją grabarza nie wykonano.

Zarząd Miejski Wydział Techniczny odracza termin wykonania zarządzenia swego z dnia 1 marca 1939 r. do dnia 1 października 1939 r.